

JIM MORRISON

Készítette Jerry Hopkins

1969. július 26.

Mikor döntöttél úgy, hogy előadó leszel?

Azt hiszem, elfojtott vágyam volt, hogy valami hasonlót csináljak, ami-óta csak... Tudod, a rock & roll születése egybeesett a kamaszkorommal, az öntudatra ébredésemmel. Igazi kuriózumnak számított, habár akkoriban nemigen engedhettem meg magamnak, hogy józanul ábrándozhassak arról, hogy valaha is foglalkozhatnék ezzel. Viszont úgy vélem, tudat alatt egyvégben készültem rá. Így hát aztán végül a tudatalattim kirobbant.

De nem terveztem. Egyszerűen csak megtörtént. Sosem énekeltem. Még csak fel sem merült bennem. Azt gondoltam, író vagy szociológus leszek, esetleg drámaíró. Koncertekre sem jártam, maximum egyszerű kétszer. Láttam ugyan pár dolgot a tévében, de nem követtem igazán. A fejemben viszont hallottam egy teljes koncertet, zenekarral, énekkel és közönséggel – hatalmas közönséggel. Azt az első öt vagy hat dalt, amit írtam, tulajdonképpen csak lejegyeztem azon a képzeletbeli rockkoncerten, amely a fejemben zajlott. És miután megírtam a dalokat, el is kellett énekelnem őket, persze.

Ez mikor történt?

Úgy három évvel ezelőtt. Nem volt zenekarom, és semmi ilyesmim. Épp végeztem a főiskolán, és lementem a partra. Nem volt túl sok elfoglaltsá-

gom. Először éreztem magam szabadnak. Azelőtt folyamatosan iskolába jártam, tizenöt évig. Elképesztő, forró nyár tombolt, én meg elkezdtem dalokat hallani. Azt hiszem, még mindig megvan az a jegyzetfüzetem, amibe a dalokat írtam. Azt a mitikus koncertet, amit hallottam... szeretném egyszer majd reprodukálni, akár élőben, akár felvételen. Szeretném megszólaltatni, amit a parton hallottam azon a napon.

Azelőtt játszottál valamilyen hangszeren?

Gyerekkoromban zongoráztam egy darabig, de hiányzott belőlem az önfejelem a fejlődéshez.

És meddig zongoráztál?

Csak pár hónapig. Talán a harmadik könyvig jutottam el.

Most vágysz arra, hogy játssz valamilyen hangszeren?

Nem különösebben. Rumbatökön játszom. Pár dalt pedig kíséren tudok zongorán. Csak a saját találmányaimat, szóval nem valódi zenét, zajt csupán. Egyetlen dalt tudok játszani. De abban mindössze két akkord van. Két akkord, elég alap. Szeretnék gitározni, de nincs hozzá érzékem.

Mikor kezdted verseket írni?

Ó, ha jól emlékszem, ötödikes vagy hatodikos koromban írtam egy verset „The Pony Express” címmel. Ez az első, amit fel tudok idézni. Amolyan balladisztikus vers volt. Habár sosem tudtam igazán összerakni. Mindig is akartam írni, de úgy képzeltem, úgysem lesz jó, hacsak nem a kezem ragadja meg magától a tollat, és kezd el mozogni anélkül, hogy én bármit is akarnék kezdeni vele. Mint az automatikus írásnál. Ám ez sosem fordult elő. Azért írtam pár verset, persze.

A ›Horse Latitudes‹ címűt például a gimiben írtam. Sok jegyzetfüzetem volt a gimiben meg a főiskolán, aztán amikor otthagytam a sulit valami hülye oknál fogva – bár lehet, hogy bölcs lépés volt –, kidobtam mindet. Semmit sem szeretnék most jobban magaménak tudni, mint azt a két vagy három elveszett jegyzetfüzetet. Még az is megfordult a fejemben, hogy esetleg hipnotizáltatom magam, vagy beveszek egy kis nátrium-pentothalt, hogy emlékezzek, mert akkoriban éjt nappallá téve

jegyzeteltem. De az is lehet, hogyha nem dobtam volna ki, sosem írtam volna semmi eredetit, mivel azok többnyire gyűjteményei voltak mindannak, amit hallottam vagy olvastam, könyvidézet-féleségek. Lehet, hogyha nem szabadultam volna meg tőlük, sosem lehettem volna igazán szabad.

Ezt a kérdést számtalanszor feltették már neked: látod magad valamiféle politikai szerepben? Visszadobnák most neked egy tőled származó idézetet, amelyben a Doors tagjait „erotikus politikusoknak” nevezed.

Egyszerűen csak gyerekkorom óta ismerem a belföldi sajtót. A lapok szanaszét voltak a házban, így hát olvasni kezdtem őket. Fokozatosan átszivárgott belém a stílusuk, a valósághoz való viszonyulásuk. Amikor pedig bekerültem a zeneiparba, szerettem volna helyet biztosítani magamnak ezen a területen, így aztán ajtókat nyitogattam, és ösztönösen tudtam, hogyan. Könnyen megjegyezhető kifejezésekre és idézetekre vadásznak, amiket aztán képaláírásként használhatnak. Valami olyasmire, amire cikkeket lehet alapozni, ami azonnali hatást kelt. Olyasfajta kifejezésekre van szükség, amelyek jelentenek ugyan valamit, de képtelenség megmagyarázni. Ha megpróbálnák értelmezni, elveszítené mindenfajta jelszó-erejét.

Szándékos média-manipuláció, ugye? Két kérdés jut eszembe. Miért pont ezt a kifejezést választottad? És gondolod, hogy meglehetősen könnyű a médiát manipulálni?

Nem tudom, hogy könnyű-e, mert ellened fordulhat. De hát, tudod, az csak egyetlen riporter volt. Én meg csak a kérdésére válaszoltam. Azóta sok mindenki átvette azt a frázist és eléggé durva formában, holott valójában csak... Tudtam, hogy a srác használni fogja, és azt is, milyen képet fest majd. Tudtam, hogy mindenki csupán kulcsmondatokat őriz meg egy-egy cikkből. Ezért hát olyat akartam, ami szöveget üt a fejekben.

Szerintem sokkal nehezebb a tévét vagy a filmvilágot manipulálni, mint a sajtót. A sajtó valahogy könnyűvé vált számomra, mert elfogult vagyok az írással, értem az írott szót és az újságírók agyműködését, ugyanazzal a közeggel dolgozunk: az írott szóval. Így hát ez eléggé egyszerű. De a tévé és a film sokkal nehezebb műfaj, és még mindig tanulom. Viszont minél több tévészereplésre megyek, annál nyugodtabb és nyitottabb leszek, ugyanakkor fegyelmezettebb. Érdekes folyamat ez.

Ezért bűvölt el a filmek világa?

Érdekel a filmezés, mert számomra a művészeti ágak közül ez a műfaj áll legközelebb a tudat valódi áradásának leképezéséhez, legyen szó álom-életéről vagy akár a világ mindennapi észleléséről.

Egyre inkább belebonyolódsz a műfajba...

Igen, de csak egy filmet fejeztem be eddig. Ez a *Feast of Friends*, ami egy spirituális-kulturális újjászületés eredményeként született.

Mennyit vittél bele a filmbe magadból? Azonkívül, amit látunk. A technikai vonatkozások... a kockák összerakása... Mekkora részt vállaltál ezekből?

Nagyon kis létszámú személyzet kísért el minket számos koncertre három-négy hónapon keresztül, aminek tetőpontját a Hollywood Bowl [1968 nyara] jelentette. Majd a csapat egy rövid európai turnéra ment, és amíg ott voltunk, Frank Lisciandro és Paul Ferrara, a szerkesztő és a fotós, elkezdtek összeválni. Amikor visszatértünk, megnéztük a nyers vágást és körbementünk. Senkinek sem tetszett igazán, és sokan lemondtak volna róla. Majdnem én is osztottam a véleményüket. De Frank és Paul kértek még egy lehetőséget, hát megadtuk nekik. Együttműködtem velük a szerkesztésben, és tettem pár jó javaslatot, majd még néhányat... Aztán amikor végül megvágtuk az anyagot, egész izgalmas filmet hoztunk ki belőle, azt hiszem.

Szerintem ez egy időtlen alkotás, és örülök, hogy létrejött. Ahogy telnek az évek, időről időre újra akarom majd nézni, hogy szembesüljek azzal, mi mindenben mentünk keresztül. Érdekes ez, tudod... amikor először láttam a filmet, eléggé megdöbbentett, mert a színpadról, a film egyik központi szereplőjeként, csak a saját nézőpontomat láttam. Majd látni egy egész sorozat olyan jelenetet, amiről azt gondoltam, hogy én irányítom... és látni, ahogyan valójában történt... hirtelen rájöttem, hogy csak egy báb voltam olyan erők kezében, amiket alig értettem. Eléggé megdöbbentett a dolog.

Előttem van a film egyik jelenete, egy koncertképsor, amikor a hátadon fekszel és énekelisz... Ez, ugye, azt ábrázolja, mennyire színpadiassá válsz a felépéseiden. Miként alakult ez ki nálad? Tudatos volt?

Egy klubban furcsának hatna a teatralitás, mert nem volna elég tér hozzá, és amúgy is groteszk hatást keltene. Viszont egy nagy koncerten szerintem... szükséges, mert ott több kell egy egyszerű zenei esemény-nél. Kissé látványossággá is alakul az egész. És ez minden alkalommal más. Nem hiszem, hogy bármelyik előadás hasonlítana a másikra. Nem is tudom pontosan megfogalmazni. Nem mindig vagyok tudatában annak, ami történik. És nem is szeretem túl tárgyilagosan megítélni. Szeretem hagyni, hogy minden csak úgy megtörténjen. Talán egy kicsit tudatosan is irányítgatom, de inkább csak követem a rezgéseket, amelyek az egyes helyzetekben érnek. Nem tervezünk színpadi jelenetet. Hiszen még azt is alig tudjuk, milyen számokat játszunk majd.

Nem is tudom, hogy szóvá tegyem-e, mert annyira felfűjták már, de érdekelne a reakciód, akárcsak a valóság... A »The End« ödipuszi szakaszáról van szó. Mit jelent számodra ez a dal?

Lássuk csak... Oidipusz története egy görög mítosz. Szophoklész írt róla. Nem tudom, még ki más előtte. Egy férfiról szól, aki szándékán kívül megölte az apját, és feleségül vette a saját anyját. Igen, mondhatnám, hogy van hasonlóság, mindenképpen. Azonban, az igazat megvallva, akárhányszor hallom azt a dalt, mindig valami egészen mást jelent nekem. Nem is igazán tudom, mit akartam mondani vele. Úgy indult, mint egy egyszerű búcsúdál.

Kitől vagy mitől?

Valószínűleg csak egy lánytól, de akár egyfajta gyerekkortól is. Tényleg nem tudom. Úgy gondolom, hogy elég bonyolultak és univerzálisak a szóképei ahhoz, hogy bármire utalhasson.

Nem érdekel, mit írnak róla a kritikusok, és semmi ilyesmi, csak egyetlen dolog kavart fel ezzel kapcsolatban... Egyik este Westwoodba mentem moziba, és betértem egy könyvesboltba vagy valami boltba, ahol agyagedényeket meg naptárakat meg mindenféle bigyókat árulnak, tudod... És egy nagyon vonzó, intelligens – az intelligens nyitottként – lány felismert, és odajött köszönni. És pont erről a dalról faggatott. Épp csak egy rövid sétát tett egy ápolónővel. Egy órára jött ki az UCLA Neuropszichiátriai Intézetéből. Ott lakott, és kijött sétálni. Azt hiszem, korábban diák lehetett az UCLA-n, és kiakadhatott a ke-

mény drogoktól vagy valamitől, és vagy magától vonult be, vagy valaki benyomta oda. Mindegy, azt állította, hogy a kórtermében egy csomó kölyöknek ez a dal volt a kedvence. Először azt gondoltam, ó, istenem... Majd miután beszélgettem vele kis ideig, azt gondoltam, ez sok mindent jelenthet, valamiféle útvesztőt vagy megoldandó rejtvényt, mindenkinek a saját helyzetéhez kell viszonyítania. Addig nem tudatosult bennem, hogy az emberek ennyire komolyan veszik a dalokat, és ez elgondolkoztatott azon, vajon illene-e figyelembe vennem a következményeket. Ez elég nevetséges, mert az ember természetesen nem gondol, és nem is gondolhat a következményekre.

Visszatérve a filmre, életemben nem láttam még ekkora tömeget megrohamozni egy előadót. Mit teszel ilyen helyzetben?

Pusztá szórakozás [nevet]. Valójában sokkal izgalmasabbnak tűnik, mint amilyen. A film sűrít mindent. Sok energiát pakol egy kis... valahányszor megformálod a valóságot, sokkal töményebbnek hat. Igazából sokszor nagyon élvezetes is volt meg vicces. Ha nem szeretném, nem csinálnám.

Nemrégiben azt vallottad, hogy szereted felrázni az embereket a székből, de nem azért, hogy káoszt teremts...

Voltaképp sosem vált még irányíthatatlanná a helyzet. Inkább játékos az egész. Jól érezzük magunkat, mindenki jól szórakozik, még a zsaruk is. Fura háromszög ez. Mi csak jó zenét akarunk játszani. Néha persze túlléptem ezen, és kicsit felturbóztam a közönséget, de azért többnyire csak jó muzsikát akartunk tolni. Ez pedig mindig más. Különböző hőfokok keverednek a nézőtéren. Kimegyek a színpadra és szembesülök a feszülő energiák rohamával. Sosem tudhatom, mi sül ki belőle.

Mit értesz az alatt, hogy néha túlléptél, és felturbóztad a közönséget?

Mondjuk, hogy csak feszegettem a valóság határait. Kíváncsi voltam, mi történhet. Ennyi volt csak: kíváncsiság.

Van egy neked tulajdonított idézet. Sokszor jelenik meg nyomtatásban. Így hangzik: „Minden érdekel, ami lázadás, zűrzavar, káosz...”

„... különösen az, ami értelmetlennek tűnik.”

Igen. Ez az. Ez újabb példája a média manipulálásának? Ezt is egy újságíró srácnak találtad ki?

Igen, persze. De ugyanakkor igaz is. Kit nem bűvöl el a káosz? Sőt, mi több, azzal, hogy érdekel az értelmetlenség, tulajdonképpen a szabadságra utalok. A játékra. Mindarra, ami nem jelent mást azon kívül, mint ami. Nincs következmény. Nincs motiváció. Szabad foglalkozás csupán. Lehetne nálunk is olyan nemzeti örömnemzet, mint a riói karnevál. Tartatnának nemzeti vidámsághetet... mindenfajta munka, üzlet, diszkrimináció, hatalom beszüntetésével. A totális szabadság hetét. Kezdetnek. Nyilván a hatalmi rendszer nem változna. De valakit az utcáról – nem tudom hogyan, talán csak úgy, találomra – megtennének elnöknek. Valaki mást pedig helyettesnek. Mások szenátorok lennének, képviselők, a Legfelsőbb Bíróság tagjai, rendőrök. Csupán egy hétig tartana a buli, aztán visszatérne minden a régi kerékvágásba. Szerintem szükségünk volna rá. Igen. Valami ilyesmire.

Lehet, hogy ez sértő, de úgy érzem, hogy átejtesz...

Kicsit. De nem is tudom. Az emberek egy hétig valóságosak volnának. Ez pedig hasznos lehetne az év többi részében is. Külön rituálét lehetne teremteni köré. Azt hiszem, szükség van valami ilyesmire.

Kétszer is említetted, hogy úgy véled, sikeresen manipulálsz a sajtót. Mennyiben volt ez az interjú manipulált?

Az ember sosem küszöbölheti ki a tényt, hogy bármi, amit mond, valamikor megjelenhet nyomtatásban, így hát ez folyton a fejében motoszkál. Én ezt most megpróbáltam elfelejteni.

Van valami egyéb, amiről még szívesen beszélnél?

Mit szólnál... lenne kedved a piáról dumálni? Csak egy röpke csevely erejéig? Nem hosszas szövegelés. Alkohol a drogokkal szemben?

Rendben. Nagy szeszakázán hírében állsz.

JOHN LENNON*

Készítette Jann S. Wenner

1971. január. 21.

Milyennek találod a Plastic Ono Band című albumod?

Szerintem ez a legjobb, amit valaha csináltam. Hitelesnek tartom, és azonos azzal az énnemmel, amivé váltam az évek során. Az ›I'm a Loser‹, a ›Help‹, a ›Strawberry Fields‹ igazán személyes felvételek. Legtöbbször magamról írtam. Sosem szerettem harmadik személyben írni betontömbökben élő emberekről meg hasonlókról. Az első személyű zenét szerettem. De a gátlásaim meg egyebek miatt korábban csak néha-néha írtam konkrétan magamról. Ezt viszont majdnem teljes egészében magamról írtam, ezért szeretem. Ez én vagyok! És senki más. Valódi, ennyi az egész.

Csak magamat ismerem, máshoz nem értek, tényleg nem, és ha mondanom kéne pár igaz dalt, amit írtam, akkor a ›Help‹-et vagy a ›Strawberry Fields‹-t említeném. Hirtelenjében nem jut eszembe mind. Ezeket viszont mindig is a legjobb dalaimnak tartottam. Hiszen ezeket írtam saját tapasztalatból, és nem képzeltem magam idegen helyzetbe. Mindig is hamisnak tartottam a kitalált szép kis történetecskéket, de előfordult, hogy nekem is ezt kellett tennem, mert rengeteg munkám gyűlt össze, vagy mert annyira belegabalyodtam valamibe, hogy képtelen voltam magammal foglalkozni.

* Jann S. Wenner *John Lennon emlékezik* (Cartaphilus, 2001. Ford.: Kőrös László) című könyvével összevetve

Ebből az albumból gyakorlatilag hiányoznak a szóképek.

Mert akkor épp semmi ilyesmi nem volt a fejemben. Nem hallucináltam.

*Nincsenek benne „újságpapír-taxik”.**

Valójában ez Paul szövege. Eddig tudatosan gyártottam a költészetet, csakhogy az művi poézis. De ennek az albumnak a poétikája jobb bármínél, amit eddig írtam, mert nem mesterkéltem. A legkevesebbet nyűglődtem vele életemben.

YOKO: Semmi kamu.

JOHN: Semmi kamu.

A hangszerelés is egyszerű, letisztult.

Mindig is a tiszta rockot szerettem, semmi mást. Előfordult, hogy LSD hatása alatt hallucináltam, akárcsak az egész generációm, de valóban szeretem a rock & rollt, és leginkább ebben a műfajban tudom kifejezni magam.

Hogy hoztad össze azt a litániát a ›God‹-ban?

Miféle litániát?

A „Nem hiszek a csodákban”-féle vallomások sorára gondolok.

Ahogy a szövegek nagy része, ez is csak úgy bevillant. A ›God‹ tulajdonképpen három különböző dalból lett összerakva. Az alapötlet az volt, hogy „God is the concept by which we measure pain” („Isten a fájdalom fokmérője”). Amikor pedig az embernek van egy ilyen kifejezése, akkor csak leül, és elénekli az első dallamot, ami beugrik, és ez persze egyszerű dallam, mert szeretem az ilyesfajta zenét, aztán csak hagytam magam sodródni. A fejemben zajlott az egész, és az első három-négy után a többi már jött magától. Ami épp eszembe jutott.

* Márton András ford.

Mikor kezdte foglalkozni az „I don't believe in Beatles” („Nem hiszek a Beatlesben”) gondolatával?

Nem is tudom, mikor ismertem fel, hogy olyasmiket írok, amikben már nem hiszek. Akár folytathattam volna is, de olyanná vált az egész, mint egy kötelező karácsonyi üdvözlőlaplista: hol hagyjam abba? Churchill-nél? Hoover-nél? Úgy éreztem, le kell állnom.

YOKO: Át akart állni a „csináld magad” műfajára.

JOHN: Úgy terveztem, hogy kihagyom a helyeket, és mindenki annak a nevét helyettesítheti be, akiben már nem hisz. Aztán kicsúszott a kezemből a dolog, és a Beatles volt a végső állomás, mert már nem hiszek a mítoszokban, a Beatles pedig nem egyéb, mint egy újabb mítosz.

Nem hiszek benne. Az álom véget ért. És nemcsak a Beatlesről beszélek most, hanem az egész generációról. Véget ért, és vissza kell térnünk – legalábbis nekem – a valósághoz.

Mikor jöttél rá, hogy ezt a dalt fogják majd legtöbbször játszani?

Ezt nem tudtam. Most sem tudom. Talán egy hét múlva válaszolni tudok, mert a rádió épp most kezdte játszani a ›Look at Me‹-t, mert könnyed dal, és valószínűleg azt hitték, hogy a Beatles. Szóval nem tudom, hogy ez a dal lesz-e a befutó. Szerintem a lemezen a legjobb gondolatok és érzések a ›God‹-ban és a ›Working Class Hero‹-ban vannak.

Miért Zimmermanként emlegeted Dylant a számban?

Mert Dylan csak blöff. Zimmerman a neve. Tudod, én nem hiszek Dylanben, és Tom Jonesban sem. Zimmerman a neve. Én sem John Beatle vagyok, hanem John Lennon. Ennyi.

A Beatlest mindig úgy emlegették – és a Beatles is úgy emlegette magát –, mint egyetlen, négy részből álló egységet. Mi történt ezzel a négy részzel?

Eszükbe jutott, hogy ők négy önálló egyéniség. Látod, mi is hittünk a Beatles-mítoszban. Nem tudom, hogy a többiek még mindig hisznek-e benne. Négyen voltunk... Megismerkedtem Paullal, és azt mondtam

neki: „Be akarsz szállni a bandámba?” Aztán George is, meg Ringo is be-
szállt. Egyszerűen csak egy csapat voltunk, amelyik nagyon sokra vitte,
ennyi. A legjobb számainkat még csak nem is rögzítettük.

Miért?

Tökmindegy, mit mond rólunk Mick: előadók voltunk. Liverpoolban,
Hamburgban és egyéb színpadokon meg táncos klubokban is. Amit a tö-
mény rockkal kiváltottunk, az elképesztő, és senki sem ért a nyomunkba
Nagy-Britanniában. Amint megcsináltuk, befutottunk, de szétfeszítet-
tük a határokat.

Tudod, Brian [Epstein, a Beatles menedzsere] öltönybe bújtatott
minket, és mi igazán nagyot szóltunk. De eladtuk magunkat. A zenénk
meghalt, még mielőtt a színházturnéra mentünk volna Nagy-Britan-
niába. Már szarul éreztük magunkat, mert az egy-két órás játékidőt,
amit egyébként élveztünk, le kellett rövidítenünk húsz percre. És min-
den este ugyanazt a húszperces blokkot nyomtuk le.

A Beatles zeneileg ott ért véget. Ezért aztán zenészként nem is fej-
lődhattunk tovább, megöltük magunkat. És ez volt a vég. George és én
hajlamosabbak vagyunk ezt bevallani, mi mindig is hiányoltuk a klubfel-
lépéseket, mert akkor zenéltünk istenigazából. Aztán később technikai-
lag képzett stúdióművészekké váltunk – ami egészen más tészta –, mert
értünk a dolgunkhoz, és bármilyen közegben képesek vagyunk értékál-
lót alkotni.

Hogyan választottad ki a zenésztársaidat a lemezhez?

Valójában szorongó ember vagyok, nem olyan nagyképű, mint a felvéte-
len hangzik. Ez csak a félelem kivetítése. Ezért inkább olyanokkal dolgo-
zom, akiket ismerek, nem idegenekkel.

Miért jössz ki olyan jól Ringóval?

Mert mindenek ellenére a Beatles tényleg tudott együtt játszani, ha nem
voltunk feszültek. Ringo pedig érez engem, tudja, mit kell tennie, és jól
csinálja. Olyan hosszú ideig játszottunk együtt, hogy passzolunk egy-
máshoz. Ez az egyetlen, ami hiányzik néha. Hogy csak egyet pislogok,
vagy kiadok egy hangot, és biztos lehetek benne, hogy mindenki érti, mit
akarak, tök spontánul. De azért ez sem hiányzik túlságosan.

Milyen gitárosnak tartod magad?

Hát, ez attól függ. Elmegy. Technikailag nem vagyok túl jó, de kurvára
tudom bömböltetni, és elérem, hogy húzzon az a gitár. Ritmusgitáros
voltam, ami fontos szerepkör. Képes vagyok irányítani egy csapatot.

És George? Őt milyennek tartod?

Ő egész jó. [Nevet] De magamat jobbnak tartom, hogy őszinte legyek.
Bizonyos tekintetben viszont elég gátlásos vagyok, mert a gitárjátékom
nagyon gyatra. Nem vagyok elég gyors, de beszéltem azt a gitárt.

Azt mondd, beszélteted a gitárt. Szerinted melyik szám példa erre?

Hallgasd meg a ›Why‹-t Yoko albumán vagy az ›I Found Out‹-ot. Sze-
rintem van sodrása. Kérdezd meg Eric Claptont, szerinte jól játszom,
kérdesz csak meg. Tudod, a legtöbb ember technikai tudást vár, pedig
egy film sem ettől lesz jó. A kritikusok nagy része is, aki rock & rollról
meg gitárosokról rizsázik, az ötvenes évek színpadán felejtette magát,
amikor egy technikai tökéletesre csiszolt film már megfelelt az elvá-
rásoknak.

Én cinéma-verité gitáros-muzsikus vagyok. Le kell rombolnotok a
korlátaitokat, hogy meghalljátok, amit játszom. Van egy jó kis rész az
Abbey Roadon, amit én játszottam. Paul mindannyiunknak adott egy-
egy darabot. Van egy rövid betét, amikor Paul, George meg én játszunk.
Ahol egy pillanatra elhallgat a zene, az egyik „carry that weight” sor után,
aztán egyszer csak feldübörögnek a dobok, majd sorra játsszuk mind
a szólónkat. Én vagyok a harmadik.

Jellegetes játéktílusom van. Mindig is az volt. Csak eddig háttérbe
szorultam. George-ot a láthatatlan énekesnek nevezik. Én viszont a lát-
hatatlan gitáros vagyok.

A ›Get Back‹-ben slide-gitároztaál...

Igen, szólóztam benne. Amikor Paul épp szívélyes kedvében volt, oda-
vetett nekem egy-egy szólót. Vagy amikor lelkifurdalása volt amiatt,
hogy az A oldal majdnem teljes egészében az övé volt. És akkor is én
nyomtam. Szerintem George egész szépen játszott. De azt hiszem, hogy
túlságosan görcsös ahhoz, hogy igazán felszabaduljon, és sajnos Eric is

ilyen. Bár ő talán már megváltozott. Mind olyan görcsösek. Valójában mindannyian azok vagyunk, ez a gond. B. B. Kinget viszont bírom.

Szeretnék feltenni még egy kérdést Paullal kapcsolatban, aztán témát váltunk. Amikor San Franciscóban együtt láttuk a Let It Be filmet, milyen érzéseket váltott ki belőled?

Elszomorított. Úgy éreztem, hogy azt a filmet Paul hozta össze saját magának. Főleg emiatt bomlott fel a Beatles. Nem beszélhetek George nevében, de kurvajól tudom, hogy elegünk lett abból, hogy Paul másodhegedősei legyünk.

Mert ez történt Brian halála után. A kamera csak Pault vette, senki más. Én legalábbis így éreztem. Ráadásul a vágók is úgy állították be, mintha Paul volna az Isten, mi pedig csak ott téblábolnánk körülötte. Ezt volt a benyomásom. És tudom, hogy készült pár snitt Yokóról meg rólam, amit csak azért vágtak ki a filmből, mert az embereket egyre inkább Engelbert Humperdinck izgatta. Hányingerem volt.

Szerinted miért bomlott fel a Beatles?

Brian halála után összeomlottunk. Paul átvette a vezetést, és irányítani kezdett minket. De milyen vezetés az, amikor egy helyben topogunk? Akkor feloszlottunk. Hát ez volt a szétesés.

Mikor ütött meg először, hogy feloszlottatok?

Nem emlékszem. A saját fájdalommal voltam elfoglalva. Tényleg nem vettem észre. Úgy végeztem az egészet, mint egy melót. A Beatles Brian halála után oszlott fel. Megcsináltuk ugyan a dupla albumot, de olyan, mintha minden dal csupa szóló volna rajta, az enyém, meg George-é. Ahogy már sokszor mondtam, én játszottam meg egy háttérzenekar, illetve Paul meg egy háttérzenekar, végül is nekem bejött. Na akkor bomlottunk fel.

Mit éreztél Brian halálakor?

Amit mindenki, amikor elveszít valakit, aki közel áll hozzá. Valamiféle fura, hisztérikus öröm lett úrrá rajtam: „Hi-hi-hi, nem én haltam meg.”

Nem tudom, hogy te éreztél-e ilyet, de körülöttem már sokan haltak meg. Egy másik reakció pedig: „Mi a fasz van? Most mit tehetnék?”

Akkor tudtam, hogy bajba kerültünk. Nem voltak illúzióim arról, hogy bármi máshoz is értenék a zenélésen kívül, és megijedtem. Azt gondoltam: „Most aztán bebasztak nekünk.”

Mi történt közvetlenül Brian halála után?

Mentünk tovább Maharishivel... Emlékszem, hogy Walesben voltunk, a többire viszont már nem. Valami kurva österápia kéne hozzá, hogy felidézsem. Egyszerűen csak úgy megtörtént.

Hogy reagált Paul?

Nem tudom, a többiek hogyan fogadták, úgyhogy ne is kérdezd. Ezt én nem mondhatom meg. Ez olyan, mint *tőled* kérdezni ugyanezt. Nem tudom. Én csak a saját fejembe látok bele, a máséba nem. Fogalmam sincs már, hogy mi jár George, Paul meg Ringo agyában. Elég jól ismerem őket, de azért mégsem *annyira*. Yokót ismerem leginkább. Úgyhogy nem tudom, ők mit éreztek. Magammal voltam elfoglalva. De mindannyian kiakadtunk.

Brian meghalt, és azt mondod, hogy Paul elkezdett dirigálni.

Igen. De nem tudom, hogy ebből most mennyit akarok közölni. Paul mintegy atyáskodni kezdett felettünk, és úgy vélte, hogy hálásnak kéne lennünk azért, hogy működteti a Beatlest. Azonban ha objektíven visszatekintek, megállapíthatom, hogy saját magáért tette. Miattam strapálta volna magát? Ugyan.

Paul megpróbálta úgy folytatni, mintha Brian nem halt volna meg, mondván: „Sebaj, srácok, most csinálunk egy lemezt.” Amilyen én vagyok, azt gondoltam, rendben, ha lemezt csinálunk, csináljunk, így hát aztán csináltunk is. Ekkor született a *Magical Mystery Tour*. Az első igazi...

Paulnak az volt a szokása, hogy csak úgy beállított tíz új számmal, hogy azonnal menjünk és vegyük fel. Mondtam neki: „Adj pár napot, hogy én is összedobjak valamit.” A *Magical Mystery Tour*t Mallel [Evans, a Beatles személyi asszisztense] agyalta ki, majd megmutatta nekem,

hogy mi az elképzelése, és ez így ment, így vett kézbe mindent, a felvételt, az egész produkciót meg minden egyebet.

Így szólt: „Itt van ez a kis részlet, írd erre valamit.” Én meg azt gondoltam, a picsába, lekopogtam gyorsan, és összedobtam a kövér nő álmjelenetét meg a spagettiügyet. Akkoriban George meg én eléggé zúgolódunk a szaros film miatt, és úgy gondoltuk, jobb, ha megcsináljuk, meg úgy éreztük, hogy ennyivel tartozunk a közönségnek.

Mikor szakadt meg dalszerzői együttműködésetek Paullal?

Nem is tudom... olyan 1962 környékén, vagy valahogy így. Ha látom az albumokat, pontosan meg tudom mondani, ki mit írt, melyik sort. Előfordult, hogy együtt írtuk. A legjobb munkáinkat mindig külön-külön írtuk, kivéve a korai korszak dalait, mint például az ›I Want to Hold Your Hand-et, mert akkor együtt dolgoztunk. A ›One After 909-című dalt a *Let It Be* nagylemezről tizenhét-tizennyolc évesen írtam. Többnyire külön dolgoztunk, de közösen is írtunk néha, mert annyira élveztük, vagy mert elvárták tőlünk, hogyha albumot készítünk, akkor jöjjünk össze, és üssünk össze pár dalt, mint valami melót.

Azt mondd, te szálltál ki a Beatlesből elsőként.

Igen.

Hogyan?

Szóltam Paulnak, hogy: „Kiszállok.”

Már a torontói járaton tudtam, vagy még előtte. Mondtam is Allennek [Klein, a Beatles menedzsere], hogy kilépek, említettem Eric Claptonnak és Klausnak [Voormann] is, és hogy valószínűleg szükségem lesz majd rájuk, ha összehozok egy zenekart. Nem döntöttem még el, miként lépek meg, létrehozok-e esetleg egy állandó új zenekart, vagy mi lesz. Majd később, azt gondoltam, bassza meg, nem fogok szívni még egy csapattal, akárkiből is álljon.

Úgyhogy pár nappal a torontói út előtt eldöntöttem, és bejelentettem a körülöttem állóknak. A gépen pedig, mivel Allen velem tartott, tudtam vele: „Ennek vége.” Amikor visszatértünk, volt még pár megbeszélés, és Allen mindig rám szólt, hogy nyugi, higgadjak le, sok feladat van, üzletileg, és nem megfelelő az időzítés.

Aztán épp tárgyaltunk Paullal az irodában, Paul meg felvázolta, hogy ezt kell csinálnom, meg azt kell csinálnom a Beatlesben, én pedig mindezt feleltem: „Nem, nem, nem.” Így aztán persze eljutottunk arra a pontra, amikor már színt kellett vallanom, és Paul megkérdezte: „Hogy érted ezt?”

Azt válaszoltam, hogy: „Úgy értem, kiszállok, a bandának annyi.”

Allen jelen volt, és ő is meg Yoko is pontosan emlékeznek. Allen szólt: „Ki ne mondd.” Azt akarta, hogy még Paulnak se áruljam el. Végül nem tudtam megállni, megmondtam, hogy vége, egyszerűen kitört belőlem. Paul és Allen örültek, hogy nem áll szándékomban kihirdetni és ügyet csinálni belőle. Nem tudom, hogy Paul meg is jegyezte-e, hogy ne mondjam senkinek, mindenesetre fene elégedett volt, hogy nem kürtölöm világgá, és így szólt: „Ó, ha nem szólsz semmit, az olyan, mintha semmi sem történt volna.”

Hát így. Mint mindenkinek, aki meghallja a válasz szót, az arca mindenféle színt váltott. Mintha tudta volna, hogy ez a vég, hat hónappal később meg előrukkolt valami újdonsággal. Hülye voltam, hogy nem csináltam én is ugyanazt: reklámot a szólólemezemnek.

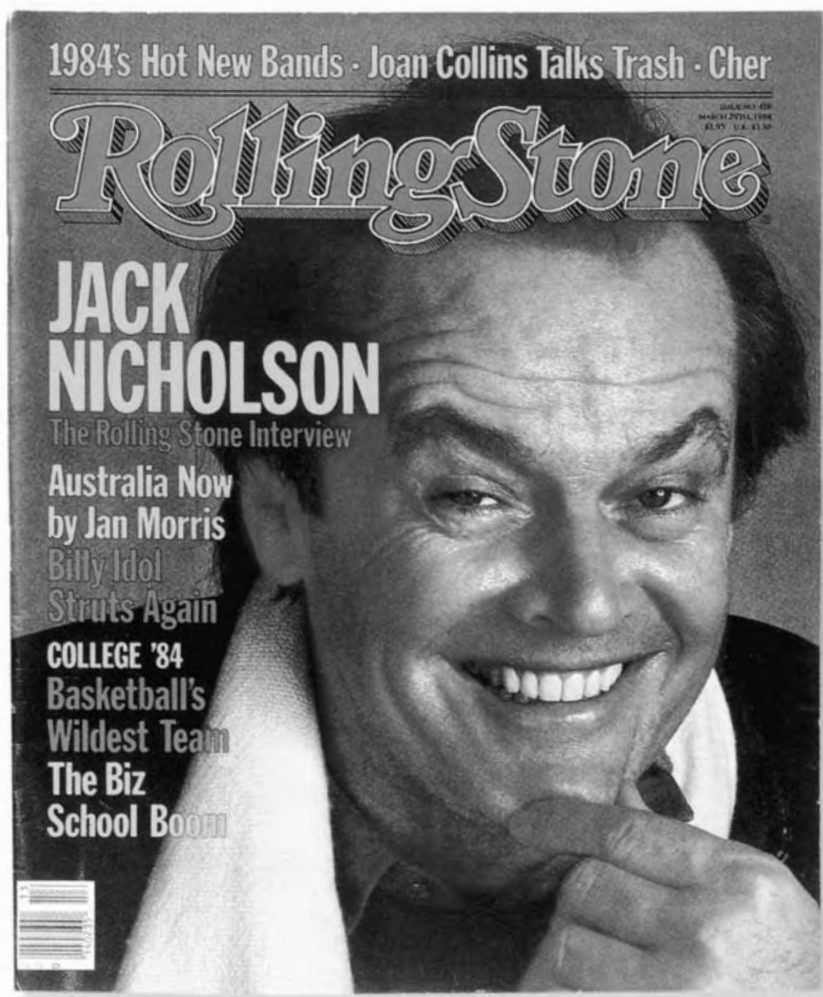
Haragudtál Paulra?

Nem, nem haragudtam.

De amikor ezzel az „Én kiszállok”-kal állt elő?

Nem, nem voltam dühös. Egyszerűen csak rohadt jó PR-szakértőnek tartom, és kész. Talán a legjobb a világon. Tényleg ért hozzá. Nem haragudtam. De mindannyiunkat bántott, hogy nem mondta el, mire készül.

Szerintem, azzal áltatja magát, hogy nem szándékosan tette, de ez csak rizsa. Felhívott azon a délutánon és így szólt: „Azt csinálom, amit te meg Yoko tavaly nyáron.” Mondtam, jól van, mert az előző nyáron mindannyian furán néztek ránk azért, mert inkább együtt akartunk élni, mintsem kövérre hizlalni egy mítoszt. Fölhívott hát azon a napon, és azt mondta, hogy: „Én is azt teszem, amit te meg Yoko, megjelentetek egy albumot, és kiszállok a csapatból én is.” Mondtam, hogy jó. Kicsit furcsán éreztem magam, hogy most ő mondja ezt, egy évvel később, amikor ő volt az, aki leginkább akarta a Beatlest, és akkor megjelentek az éjfél-lapok a hírrel.

JACK NICHOLSON

Készítette Nancy Collins

1984. március 29.

Garrett Breedlove, a Becéző szavak úrhajósa nem kimondottan egy tinibálvány. Nem kéltett benned semmiféle ellenérzést középkorú, meglehetősen elvirágzott fickót alakítani?

Nem, mert mindig is vágytam arra, hogy idősebb szerepet játsszak. Régebben olyanokért rajongtam, mint Walter Huston, Edward Arnold, Charles Bickford. És nekik sem volt ezzel semmi gondjuk. Manapság már szinte főbiává vált a változó kortól való félelem. Mindenki úgy kezeli, mintha valami eget rengető vész leselkedne rá, pedig ez egyáltalán nincs így. Tapasztalatból mondom, hogy igenis vonzóak a középkorúak is. Szerintem simán lenyomok minden csávót, aki szigorú diétát tart. Futnak, megőrülnek, hogy a bőrük is folyton ragyogóan feszes legyen. Miközben én ellenkező irányból támadva előbb célba érek. Mindemellett többször szétszedték már a testemet, mint bármelyik kísérleti békáét a biológiaórán: a szemöldököm miatt, a szemem miatt, a fogaim miatt. Most meg a hasam miatt. Huszonöt éve irkálják rólam, hogy kopaszodom, mostanra már mindenki teljesen kopasz, és nézz rám. [A fejére mutat.]

Négyéves korom óta súlyfelesleggel küzdök. Persze, minden fogyókúra ellenére. Mindig is dühített. Igazán nem akarom túlbecsülni a szerepem meg a szakmám, de nem érek én többet annál, mint amennyit a mérlegen nyomok?

A Becéző szavak egyik központi témája a középkorúak szexualitása és váltsága. Te magad negyvenhat éves vagy. Szenvedsz a változókor bármilyen krízisétől?

Jaj, hát persze. Az ember tisztában van az évgyűrűivel. Eszembe jut Mick Jagger, aki kijelentette, hogy negyvenévesen szörnyű lenne rock & rollt játszani. Ugyan már, miért volna az? Most már ő is belátja. Nyilván tudom, hogy az én pályámon a kor kulcskérdés, így hát életemben először elfogadtam bizonyos szakmai korlátokat. Eszem ágában sincs olyan férfivá válni, aki egy bizonyos kor elérése után is bedől a fiatal nők hízelgésének. Ettől a szerepkörtől mindig is tartottam. Remélem, azért nem vagyok ennyire gyenge, bár még lehetek. Ostoba, nevetséges felállás. Szívesen eljátszom a vásznon, de még véletlenül sem akarnám megélni.

Azért gondolom, eljutott hozzád, hogy nagy nőcsábász hírében állsz. Vagy ez csak pusztán bűnrészesség, tekintettel a Warren Beattyhez fűződő barátságodra?

Pontosan, embert barátjáról. Milyen nap is van ma? Hívogatnak nők telefonon? Pedig jól tudják, hogy itt vagyok, nem? Nézd, ez az egész csak szóbeszéd. Nem mehetek oda mindenkihez, megveregetni a vállát, hogy igazán nem vagyok nőfaló, mert az butaság. Először is, jót tesz az üzletnek, ha ez a hírem. Ezenkívül minnek is tagadnám? Semmi okom rá, amíg el nem tolja az életemet egy másik irányba.

Gyerekkoromban annyira zavarba ejtő élmény volt ráeszmélni arra, hogy az idősebb srácok összeviszva hantáznak a szexuális teljesítményükről. Mindig azt feltételeztem, hogy igazat mondanak. Hat- és tizenéves korom közt benyaltam, majd tizenegy évesen felismertem: a fiúk lódítanak. Ennek eredményeként nehezemre esik hazudozni a hódításaimról. Ezért aztán meglehetősen kínosan érzem magam, ha úgy néznek rám az emberek, hogy túl sokat tulajdonítanak a férfiasságomnak.

De a közönség ilyennek akar látni. A férfiak különösen szeretnek bedőlni a pletykáknak. Hinni akarják, hogy egy menő filmsztárnak rengeteg nője van.

Ezt szeretem. Egyáltalán nem zavar. Sőt, kimondottan egyenesbe hoz. [Mosolyt villant.]

Monogám típus vagy? Képes vagy a hűségre, hogy fenntarts egy fontos kapcsolatot, mint mondjuk Anjelicával [Huston, akivel Nicholson tizenegy évig járt]?

Hát, nem születtem monogámnak. De ezt csak azért merem kijelenteni, mert évekig az voltam. Egyébként meg valójában semmi jelentősége, hacsak nem akar valaki kimondottan jó látszatot kelteni. Tapasztalattól mondom. És miután valamit megtapasztaltam, leszarom mások véleményét. Szerintem a monogámiának azért nincs jelentősége, mert tökmindegy, hogy hűséges-e az ember vagy sem, a nők így is, úgy is gyanakodnak.

Nők neveltek fel: Ethel May, akit anyádnak hittél, meg a két lánya, Lorraine és June, aki tizenhét évvel idősebb volt nálad. Ethel May, akinek alkoholista férje nem sok vizet zavart, az egész családot támogatta szépségszalonjával, amelyet a házatokban nyitott, a New Jersey-beli Neptune Cityben. Az igazságra 1975-ben derült fény, June halálakor. Törvénytelen gyerek voltál. Mint kiderült, Ethel May valójában a nagymamád volt anyád szerepében, miközben az addig a nővérednek vélt June volt az igazi édesanyád. Hogy élted meg mindezt?

A Kincs ez a nőt forgattuk éppen, amikor kaptam egy telefont. Azt hiszem, a Time oknyomozó riportja derítette ki, amely engem mutatott be. Később Lorraine hivatalosan igazolta a tényt. Teljesen letaglózott. Mivel éppen dolgoztam, odaálltam Mike Nichols, a rendező elé: „Nézd Mike, tudod, hogy profi vagyok. De éppen most tudtam meg valamit, valamit, ami frissen derült ki, szóval tartsd rajtam a szemed. Ne hagyd, hogy kicsússzon a kezemből az irányítás.”

Tudod, ki az apád?

Csak June és Ethel tudták, de nem árulták el senkinek.

És mit tudsz erről a June nevű nőről?

Dióhéjban? Egy tehetséges, tizenhét éves kislány, aki New York és Miami felé veszi az irányt, Earl Carroll táncosként, és halad a cigány vonal mentén... Egy ideig Pinky Lee [előadóművész] jobbkeze... Majd amikor kitör a háború, ő az ír-amerikai patrióta, a lány, aki a Willow Run-

irányítótoronyban van, a második világháború belföldi hadiközpontjában. Feleségül megy a vagyonos keleti agysebész fiához, Amerika egyik legelbűvölőbb tesztpilótájához... Akivel élénk társasági életet élnek Stony Brookban, Long Islanden, ahol a nyarakat töltöttem egy nagyon kellemes felsőosztálybeli vidéki környezetben.

Mindvégig abban a tudatban, hogy June a nővéred?

Igen. Aztán a házasságuk alkoholproblémák miatt felbomlott, és mint minden rendes lány, hazajött. Később New Yorkba ingázik, táncot tanít Arthur Murray iskolájában, majd nyakába veszi a gyerekeit, és Kaliforniába hajt velük... ahol elszegődik egy repülőgépgyárba, és autodidakta módon kitanulja a titkárnőség fortélyait. Közben én is Kaliforniába megyek, és egyedül boldogulok. Ő meg helyettes beszerzőnek áll J. C. Penney alkalmazásában, végül rákos lesz, és meghal.

Annyi közös volt bennünk. Mindketten keményen küzdöttünk. Nem tett jót neki, hogy elhallgatta előlem a valóságot, de azért nem mondta el, mert nem tudhatta, hogyan reagál egy kamasz. Mexikóban dolgoztam, amikor June haldoklott. Életemben először stúdióban, hosszú heteken keresztül. Sandra terhes volt Jenniferrel, June pedig végső stádiumban. Egyenesen a szemembe nézett, és megkérdezte: „Várjak még?” Vagyis: „Próbáljak küzdeni?” Nemmel válaszoltam.

Nagyon ellenzem a választóköri nézeteit az abortusz kérdésében, mivelhogy határozottan gyermekpárti vagyok. Nincs jogom másikkal álláspontot képviselni. Nem érzek mást, csak hálát, szó szerint, az életemért. Ha [June és Ethel] gyengébb jelleme, sosem láthattam volna meg a napvilágot. Nekik köszönhetem az életet. Ez pedig szintiszta feminizmus. Ezek a nők nagyszerűen neveltek. Én sosem kértem kölcsön senkitől még egy ötcentest sem, és soha nem is kételkedtem abban, hogy gondoskodni tudok magamról. Megértették velem, hogy elkerülhetetlenül magamra vagyok utalva.

Őszintén rajongasz a nőkért, ugye?

Hogyne, tiszta szívemből. Kedvelem a nők társaságát, és mélyen tiszteltem őket. A női titokzatosság lázba hoz. Mindig hangoztatom a fiatal férfiaknak, hogy összesen három szabály létezik: ők gyűlölnék minket, mi pedig őket; ők erősebbek és okosabbak; ami pedig a legfontosabb, hogy sosem játszanak tisztán.

Mitől vonzó számodra egy nő? Egyszer azt mondtad, hogy azokat a nőket szereted, akik csábítóak, ám elérhetetlenek.

Nem lehet kategorizálni. A legerősebb előítéletet a szép nő váltja ki. Szeretném azt mondani, hogy: „Nem, dehogyszámít a külső.” De azt találok szépnek, akihez vonzódok. Máskülönben meg szeretném magaménak tudni az összes számomra vonzó nőt. Egyáltalán ne legyen elérhetetlen!

Szexinek tartod magad?

Tudom, hogy egyesek annak találnak. Rövid távon mindig azt feltételezem, hogy az ismertségem gátol a nőkkel való kapcsolatteremtésben. Holott persze bizonyos szempontból segít, mert ismernek, és a nők szeretnek ismert emberekkel kavarni. De az én sajátos nézeteim szerint ez ellenem dolgozik. Gyakran azon kapom magam, hogy mentséget keresek az ismertségemre, ha valaki iránt komoly érdeklődést mutatok.

Azt mondtad, hogy a fontosabb kapcsolataidban te voltál az, akit elhagytak.

Egyetlen eset kivételével ez valóban igaz. De én is úgy működöm, mint a legtöbb férfi: lehet, hogy azért úzzuk el a nőket, mert nem tudjuk, hogyan kell lelépni.

Egyébként jártál valaha terápiára?

Az én terápiám a Reich-módszer, ami meglehetősen szexuális jellegű.

Végigcsináltad a teljes reichianus kísérletet, a vetkőzéstől a meztelen analízisig?

Aha. És nem volt szükség semmilyen elméletre. Így működött nálam. [Csettint.]

Így nyilatkoztál egyszer a színészetéről: „Bizony, meg kell ragadni a jelenet erotikáját. Minden egyebet ez éltet.” A szerep szexualitása nagyon fontos számodra, ugye?

Ez a kulcs. Mindennek a titka. Valójában a szex a kedvenc témám. De Anjelica miatt nem merek beszélni róla. Már hallom is a hangját: „Mit

éreznél, ha én leülnék valami riporterrel, és elmesélném, mi a véleményem a szexről meg a baszásról. Te is tudod, hogy kiborulnál.” Az egyik énem minden további nélkül helyesel: „Tökéletesen igazad van, kiborulnék.” De mégiscsak szétfeszít az ellentmondás. Az életben őszinteségre vágyakozom. Művészként a tisztaságot keresem. Legszívesebben mindenkinek kitálalnék magamról, még akkor is, ha nem minden annyira fasza körülöttem.

Bizonyára tudod, hogy azt is beszélük: drogmámorban élsz. Igaz ez?

Drogmámorban? Dehogy. Sosem éltem így. Hogy van-e közöm a drogokhoz? Igenis van. Habár mindig is hangoztatom, hogy marihuánát szívok, soha nem állítottam, hogy kokózzom is. Soha.

Akkor szerinted miért terjed ez rólad mégis?

Talán ez teljesen szokványos feltételezés, különösen valakiről, aki őszintén beszélt a magánéletéről. Csak magamat okolhatom érte. Nem biztos, hogy ennyire nyitottnak kellett volna lennem. De akkor jó ötletnek tűnt, mivel én a legalizálást támogatom, és ismerem az árakat. Irreálisak.

Hogyan jellemeznéd a drogozási szokásaidat?

Társasági.

Ez mit jelent?

Azt, hogy jól érzem magam. Nem iszom, bár az utóbbi években elkezdtem inni némi alkoholt, egy pohár bort, esetleg két konyakot este, kávé után.

Még mindig füvezel?

Miért beszélnék róla? Senkin sem segítek vele. Nem szeretném titkolni, de megpróbáltam már felvállalni, és ellenkező hatást váltott ki. Az emberek szeretnek méricskélgni. De egyáltalán nem kell tudomást venniük arról, ami annyira bepiszkítja a rólam alkotott képet. Nehezemre esik belegondolni, hogy olyan világban élünk, ahol ciki bevallani valamit, amit a lelke mélyén helyesnek tartok.

Azt bevallanád, hogy nem kokózol?

Bevallanám-e? Komolyan eldöntöttem, hogy nincs több mondanivalóm erről.

Sokan jobban aggódnak az egészségedért, mint az erkölcsi nézeteidért, az állítólagos drogélvezeted miatt.

Orvos, kezeld magad. Szerintem többnyire tisztában vagyok azzal, amit csinálok. A tizenkét év alatt, amíg iskolába jártam, egyetlen színészmesterségórát sem hagytam ki, és harminc év munka alatt egyetlen szabadnapot sem vettem ki betegség miatt. Az egészségügyi meg a pszichés leleteimet összehasonlíthatják bárkiével. Nem teszek semmi rosszat. És megpróbálok helyesen cselekedni. Tudom, hogy mi az igazság, ki vagyok én. Szívesen mondanám, hogy nem érdekel az emberek véleménye, de igenis érdekel. Mindenki, aki ismer... kisfiúsnak és mókásnak tart, és meggyőződése, hogy senki sem gondolja azt, hogy rosszindulatú vagyok, romlott, vagy túlságosan radikális az erkölcsi szemléletem. Ami a munkámat illeti, a szakmaiság mintaképeként ismernek. Bele kell törődnöm abba, hogy hamis képet festenek rólam, mert nem túl bölcs dolog küzdeni ellene. Ráadásul olyan, mint a nőfalás. Nem biztos, hogy árt az üzletnek.

Hollywoodban forgatókönyvíróként és producerként indultál, emellett pedig játszottál is, többnyire a Roger Corman fémjelzte B kategóriás filmek stábjában a neved. Rendeztél is két filmet, ezek a Drive, He Said meg a Goin' South. Egyikük sem szólt nagyot, de tűrhető kritikát kaptak. Mégsem tűnik úgy, mintha égető vágyat éreznél az iránt, hogy filmet rendezz.

Alkalmanként feléled bennem a tűz. De nem égető kérdés, mert nem bírom a kritikát. És még nem értek hozzá annyira. Ha nem volna más elfoglaltságom, nyilván jobban behúznék. Bírom, ha helyzet van. Ellébecolnék rendezőként. Kikerülhetném a sok önmarcangolást: mi történik, ha kilátszik a hasam? Rendezőként csak másoknak kéne segítenem, amit szeretek. Nem kellene a saját mohóságommal törődnöm. Nem is írtam túl sokat, ami nagy csapás és kín számomra.

De hát miért nem írsz?